

نگاهی به افزایش مخالفت‌های بین‌المللی به رفتار دولت چین در آستانه

المپیک ۲۰۰۸ پکن

استفاده از نفوذ خود در اتحادیه اروپا برای همراه کردن سران سایر کشورهای غربی با خود هستند. این دو رهبر غربی که به شدت نسبت به اقدامات پکن در تبت و سکوت رهبران این کشور در برابر حوادث دارفور ناراضی هستند، اعلام کرده‌اند که نمی‌توانند اقدامات ناقض حقوق بشری چین را تحمل کنند و در صورتی که چین سیاست ضد حقوق بشری خود را تغییر ندهد آنها تلاش می‌کنند تا ۲۷ عضو اتحادیه اروپا را برای تحریم افتتاحیه بازی‌های المپیک قانع کنند. البته باید متذکر شد که این تنها رهبران کشورهای غربی نیستند که خواهان تحریم المپیک پکن هستند، بلکه تعدادی مقامات عالی‌رتبه سیاسی آمریکا نیز دیدگاه‌های مشابهی دارند. چندی پیش نانسی پلوسی، رییس مجلس نمایندگان آمریکا نیز به عنوان یکی از سیاستمداران دموکرات در آمریکا که یکی از منتقدان اصلی سیاست حقوق بشری چین محسوب می‌شود، از اعطای حق میزبانی مسابقات به چین انتقاد کرد و گفت: "به نظر من کمیته بین‌المللی المپیک ۲۰۰۸ در خصوص اعطای میزبانی بازی‌های المپیک به پکن اشتباه کرده است". البته در میان سیاستمداران آمریکا "هیلاری کلینتون" گام را فراتر گذاشته و از جرج بوش، رییس‌جمهور آمریکا درخواست کرده که به علت سیاست ضد حقوق بشری چین، در مراسم افتتاحیه بازی‌های المپیک شرکت نکند. وی با اشاره به اینکه سیاست چین به حقوق بشر بسیار ضربه زده گفته است: "با توجه به اتفاقات اخیر در تبت و عدم تصمیم‌گیری چین برای تغییر سیاست این کشور، من فکر نمی‌کنم بوش قرار باشد در مراسم افتتاحیه بازی‌های المپیک شرکت کند". البته باید گفت هر چند که بوش تصمیم گرفته که در مراسم افتتاحیه بازی‌های المپیک شرکت کند، ولی با موضع‌گیری کلینتون موضوع چگونگی برخورد و جبهه‌گیری در برابر پکن به آزمایشی برای محک زدن قدرت رهبری بوش تبدیل شده است.

ورزشکاران و تحریم المپیک

هر چند که مقامات چین بارها تأکید کرده‌اند که تلاش‌ها برای تحریم بازی‌های المپیک پکن محکوم به شکست است ولی آنها به خوبی این حقیقت را می‌دانند که عدم حضور مقامات بین‌المللی دعوت شده به المپیک پکن، در مراسم افتتاحیه و اختتامیه تأثیر بسیار زیادی در روند بازی‌ها خواهد گذاشت. از سوی دیگر این تنها سیاستمداران نیستند که المپیک چین را هدف گرفته‌اند بلکه هرمندان، سازمان‌های بین‌المللی،

چین داشته است، در آستانه برگزاری بازی‌های المپیک، این فرصت را پیدا کرده که با کمونیست‌های حاکم بر چین به نوعی تسویه حساب کند.

المپیک و رهبران سیاسی

سران کمونیست چین هیچوقت تصور آن را نمی‌کردند که اقدامات سرکوبگرانه‌ای که آنها در طول سال‌ها حکومت بر چین مرتکب شده‌اند، روزی با چنین حجمی از تبلیغات رسانه‌ای و اینترنتی برای مردم جهان مخابره شود و ابعادی بین‌المللی به خود بگیرد. در واقع باید گفت وزارت امور خارجه چین این روزها به جای اینکه در فکر فرستادن دعوتنامه برای رهبران سایر کشورها و مسایل جانبی برگزاری المپیک باشد، تقریباً بخشی زیادی از توجه و توان خود را در حال تکذیب یا ادای توضیحات در برابر گزارش‌ها و انتقاداتی که از وضعیت حقوق بشر در این کشور منتشر می‌شود، می‌گذرانند. این در حالی است که در بعضی موارد حجم انتقادات فراتر از تظاهرات مردمی یا اعتراض گروه‌های طرفدار حقوق بشر است و روابط بین دو کشور را نیز تحت تأثیر قرار داده است. برای مثال "آنجلا مرکل" صدر اعظم آلمان و "تیکلاس سارکوزی" رییس‌جمهور فرانسه نه تنها عدم حضور خود در مراسم افتتاحیه بازی‌های المپیک را اعلام کرده‌اند، بلکه در تلاش برای

محمد صادق امینی

المپیک سرد

کمتر از ۱۰۰ روز به برگزاری المپیک تابستانی پکن باقی مانده است ولی رویدادی که سران حزب کمونیست تصور می‌کردند باعث نشان دادن قدرت و پیشرفت چین به جهان می‌شود، در حال تبدیل شدن به معضلی اساسی برای این کشور است. هر چند که چینی‌ها بعد از انتخاب کشورشان به عنوان میزبان المپیک تابستانی ۲۰۰۸ میلیارد دلار برای برگزاری هر چه بهتر بازی‌ها هزینه کرده‌اند و حتی ۳۸ مجموعه ورزشی فوق مدرن ساختند، ولی سرمایه‌گذاری کلان آنها به جای اینکه پکن را تبدیل به کانون توجه توریست‌ها، ورزشکاران و سرمایه‌گذاران کند، دولت کمونیست چین را تبدیل به سیبلی برای انتقاد از وضعیت حقوق بشر کرده است. در واقع هر کشوری، گروهی یا شخصی که حسابی با دولت کمونیست

ما حقوق بشر می خواهیم نه المپیک

بنابر تازه ترین گزارش های منتشر شده در رسانه های بین المللی در خصوص تحولات سیاسی و اجتماعی چین در آستانه ی برگزاری بازی های المپیک، تحرکات امنیتی در پکن به شدت افزایش یافته و بسیاری از مخالفان سیاسی دستگیر شده و یاد بازداشت خانگی به سر می برند. بر اساس گزارشی که چندی پیش روزنامه "اینترنشنال هیرالد تریبون" منتشر ساخته، حمله نیروهای امنیتی به خانه "هو جیا" از مدافعان حقوق بشر که تحت بازداشت خانگی به سر می برد، گویاترین مثال از تشدید سخت گیری های حکومت چین بر روی مخالفان در شرایطی است که پکن خودش را برای میزبانی بازی های المپیک در ماه آگوست (مرداد) آماده می کند. بنابر گزارش این روزنامه در ماه های اخیر چندین تن از مخالفان حکومت چین دستگیر و زندانی شده اند که در میان دستگیر شدگان یک کارگر سابق کارخانه نیز وجود دارد که از طریق ارسال یک دادخواست اینترنتی با عنوان "ما حقوق بشر می خواهیم نه المپیک" ۱۰ هزار امضا جمع آوری کرده بود. "تنگ بیائو" از کارشناسان قانون که آقای "هو جیا" را از سال ۲۰۰۶ می شناسد، با اشاره به اینکه این یک تلاش از سوی دولت چین برای پاکسازی هماهنگ است، می گوید: "همه مشکل سازان حتی در دسر سازان احتمالی از هم اکنون و قبل از بازی های المپیک ساکت شده اند". در واقع باید گفت که پکن علاوه بر به اتمام رساندن کارهای عمرانی، در حال تشدید نظارت های خود بر روی روند انتشار اطلاعات نیز است. این نظارت ها بدان جهت در حال تشدید است که انتظار می رود ۲۰ هزار خبرنگار برای پوشش خبری المپیک به پکن سفر کنند. اخیرا مقامات دولتی اعلام کرده اند که تنها شرکت ها و منابع خبری دولتی مجاز به انتشار فیلم و فایل های ویدئویی بر روی اینترنت هستند؛ هر چند که تاثیر عملی این قانون نامشخص باقی مانده است. بنابر آمار موجود مأموران امنیتی ۵۱ مخالف آنلاین را زندانی کرده اند که این تعداد بیشتر از سایر کشورهاست. این در حالی است که بنابر گزارش خبرنگاران بدون مرز حکومت چین در سال گذشته نیز بیش از ۲۵۰۰ وب سایت اینترنتی را فیلتر کرده است. هر چند که دولت چین با تشدید فضای امنیتی سعی در کنترل تمام جزئیات دارد، ولی خانم "ریکا مک کینون" که در دانشگاه هنگ کنگ روزنامه نگاری و مطالعات رسانه ای تدریس می کند در خصوص نتایج چنین رفتاری می گوید: "هر کشوری که میزبان برگزاری بازی های المپیک می شود با انتقادهای داخلی مواجه می شود ولی تلاش نهادهای امنیتی چین برای جمع آوری و بازداشت مخالفان و سایر افراد ناراضی باعث شده که حزب کمونیست چین بی اعتبار و متزلزل به نظر بیاید و این اقدام در افکار عمومی بین المللی نتیجه معکوسی برای آن خواهد داشت". به باور خانم مک کینون که موسس تالار گفتگوی اینترنتی Global Voices Online نیز هست، چنین اقداماتی نشان می دهد که چین یک بار دیگر اعتبار خودش را در جهان هدف قرار داده است.

آزاد باید بازی های المپیک پکن را تا زمانی که چین به خشونت ها در تبت ادامه می دهد و قواعد جهان شمول را رعایت نمی کند، تحریم کنند". اما در کنار اشخاص و نهادهایی که تاکنون نسبت به برگزاری المپیک پکن به اعتراض پرداخته اند، سازمان خبرنگاران بدون مرز نیز به عنوان یکی از نهادهای بسیار معتبر بین المللی تلاش های بسیاری برای اعمال فشار بر سران حزب کمونیست چین انجام داده است. این سازمان نیز با درخواست از رهبران جهان برای تحریم مراسم افتتاحیه المپیک پکن اعلام کرده است: "فهرست زندانیان در جریان برگزاری بازی های المپیک بیشتر می شود در حالی که رهبران جهان آزاد و کمیته بین المللی المپیک (IOC) خاموش مانده اند".

تحریم المپیک محکوم به شکست است

دولت چین همه مقدمات را برای بزرگترین رویداد ورزشی قرن در پکن فراهم کرده است، مقدماتی که پکن برای آنها بیش از ۲۴ میلیارد یورو در بخش های مختلف از قبیل فرودگاه، خطوط جدید مترو و نوسازی بافت های شهری، سرمایه گذاری کرده است. جالب است که بداند تنها در بخش سازماندهی این رقابت ها بالغ بر ۱/۴ میلیارد یورو، هزینه شده است. از نگاه سران چین همه چیز فراهم است تا رقابت های ۲۰۰۸ با موفقیت انجام شوند. حتی "هو جین تائو" رئیس جمهور چین گفته است: پکن میزبان خوب و موفق برای بازی های المپیک ۲۰۰۸ خواهد بود". ولی با وجود تمام این سرمایه گذاری ها و علی رغم اینکه بازی های المپیک نشانگر آرزوهای دیرینه و ساله مردم چین برای برگزاری این رقابت هاست، این المپیک از هم اکنون با حاشیه های فراوانی مواجه شده است. در واقع از هم اکنون و در حالی که کمتر از ۱۰۰ روز به برگزاری المپیک باقی مانده نگرانی های مربوط به حقوق بشر، رخداد های تبت و اعتراض هایی که در راه حمل مشعل اتفاق افتاده، بر مرحله نهایی (مراسم افتتاحیه) مهمترین رویداد ورزشی در سال ۲۰۰۸ سایه افکنده است. هر چند که مقامات چین واکنش رسانه های غربی و برخی محافل اروپایی برای تحت فشار قرار دادن این کشور در جریان بازی های المپیک را محکوم به شکست اعلام کرده اند، ولی باید گفت چنین واکنش هایی حتی اگر نتواند منجر به تحریم المپیک شود، حداقل توانسته است جنبه ورزشی رقابت های ۲۰۰۸ پکن را از هم اکنون در حاشیه قرار دهد. نگاهی به حوادثی که تاکنون در مراسم حمل مشعل رقابت ها رخ داده نشان می دهد که احساسات بسیار بدی نسبت به رفتار و عملکرد دولت چین در خصوص مسایل مربوط به حقوق بشر در حال شکل گرفتن است. گواه این احساسات را می توان در نتایج تعدادی از نظرسنجی هایی که تاکنون در این خصوص انجام شده مشاهده کرد. بر اساس نظرسنجی که توسط موسسه نظر سنجی Opinion Way صورت گرفته، دو سوم مردم فرانسه خواستار تحریم مراسم افتتاحیه بازی های المپیک چین از سوی مقامات کشورشان هستند.

گروه های مدافع حقوق بشر، برندگان صلح نوبل و... نیز به شدت در تلاش برای تحریم المپیک پکن هستند. این در حالی است که بنابر اظهارات "توماس باخ" نایب رییس کمیته بین المللی المپیک (IOC) تعدادی از ورزشکاران مطرح دنیا به خاطر سرکوب خونین معترضین تبت در اندیشه تحریم المپیک پکن هستند. باخ در اظهارات خود با اشاره به اینکه مشکلات کنونی چین او را به یاد تحریم بازی های المپیک مسکو در سال ۱۹۸۰ توسط آمریکایی ها به خاطر تجاوز شوروی سابق به افغانستان می اندازد، گفته است: "به نظر ما برگزاری بازی های المپیک به بهبود وضعیت حقوق بشر در چین کمک خواهد کرد اما ما نمی توانیم مشکلاتی را که دیرین مختلف سازمان ملل نتوانستند برای نسل ها حل کنند، در جریان یک دوره برگزاری بازی های المپیک حل کنیم. به نظر من بازی های المپیک می تواند تغییراتی را به وجود بیاورد و حتی ایجاد تغییرات را تسریع کند، اما درمان همه ی مشکلات نیست".

المپیک پکن را تحریم کنید

در واقع باید گفت که مشکلات فعلی سران چین تنها محدود به رهبران سیاسی و ورزشکاران نمی شود، بلکه مهمترین از همه ی آنها موضع گیری های هنرمندان، نهادهای حقوق بشر و همچنین برندگان جایزه صلح نوبل است که با سخنان و

موضع گیری های خود اعتبار و آبروی بین المللی این کشور را هدف گرفته اند. برای مثال "استیون اسپیلبرگ" فیلمساز معروف آمریکایی که از طرف چین برای کمک به طراحی و برگزاری مراسم های المپیک به عنوان مشاور هنری استخدام شده بود، چندی پیش با انتقاد از عملکرد دولت چین در قبال مسایل دارفور اعلام کرد: "بخش عمده ای از مسوولیت جنایت های جاری در دارفور بر دوش دولت سودان قرار دارد، ولی جامعه ی بین الملل و به ویژه چین باید برای پایان دادن به درد و رنج انسان ها در آن منطقه تلاش بیشتری انجام دهند". اعتراضات به رفتار و عملکرد دولت چین در قبال حقوق بشر هنگامی ضربه ای مهلک تر به اعتبار بین المللی چین وارد می کند که تعدادی از برندگان جایزه صلح نوبل نیز یا را در میدان گذاشته اند. برای مثال "دزموند توتو" اسقف سابق آفریقای جنوبی و برنده جایزه صلح نوبل با درخواست از رهبران جهان برای تحریم المپیک پکن گفته است: "رهبران جهان